

u prijevoznici naznačeni iznos, pa prema tome i sporni iznos, za koji tvrdi da mu ga je tužitelj neosnovano zaračunao. Ovo stoga što tuženik nije niti u toku prvostepenog postupka, a niti u žalbi porekao navod u prijevoznici da je tarifa, koja je primijenjena u konkretnom slučaju, određena u sporazumu s pošiljaocem, pa mu prema tome nije preostalo drugo nego da pristupi ugovoru kako su ga zaključili pošiljalac i vozar, ili da otkloni primitak pošiljke, što nije učinio, jer on nije ovlašten jednostrano mijenjati sadržaj zaključenog ugovora o prijevozu. Nije se mogao uvažiti niti daljnji razlog žalbe da je tužitelj zaračunao pogrešnu tarifu, jer tuženik niti u toku prvostepenog postupka, a niti u žalbi nije naveo zbog čega bi zaračunati tarifni stav bio pogrešan. Konačno se ne može uvažiti niti razlog žalbe da je tuženik saopćio tužitelju da pristaje samo na zaračunavanje željezničke tarife, a na zaračunavanje više tarife samo uz prethodni pristanak, jer tuženik nije dokazao da je tužitelj na ovo tuženikovo saopćenje pristao (Uzanca br.35, stav 1 O.U.), a osim toga iz naprijed navedenih razloga nije utvrđeno niti dokazano zbog čega odnosna vozarina ne bi bila u skladu sa željezničkom tarifom. Konačno ni sam tuženik ne tvrdi da je on bio pošiljalac predmetne pošiljke, a ovaj prigovor mogao bi staviti samo u tom slučaju, jer ugovor o prijevozu zaključuju pošiljalac i prijevoznik, kako su to u konkretnom slučaju i učinili.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 29.VII 1968.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Franjo Gložinić, Oskar Franić

Prijevoz kamionom - Šteta prouzrokovana zakašnjenjem - Manjak robe - Transportni kalo - Ne postoji šteta prouzrokovana zakašnjenjem robe koja je određena za prodaju na tržnici, ako su prilike na tržnici bile iste u vrijeme kad je roba trebala stići i kad je stvarno stigla - Odbija se samo onaj kalo koji je stvarno nastao, a ne i onaj koji je teoretski mogao nastati - Kod utvrđivanja stvarnog kala uzima se u obzir kao baza roba koja je stigla na odredište

Tužitelj je vozar, a tuženik je pošiljalac i primalac robe. Spor se vodi o plaćanju vozarine. Tužitelj tvrdi da mu tuženik ne priznaje određeni iznos vozarine. Tuženik ne poriče da tužitelj potražuje s naslova izvršenih prijevoznih usluga utuženi iznos, ali stavlja tužitelju u

prijeboj štetu koju mu je ovaj prouzrokovao time što je protivno ugovoru kod prijevoza kupusa iz Grude u Zagreb dana 12.V 1967. zakasnio, pa je umjesto u 6 sati u jutro stigao tek u 12 sati. Zbog toga je tuženikov kupac robu stavio tuženiku na raspolaganje i preuzeo ju tek nakon što mu je tuženik bonificirao n.din. 0,30 po kg, ili ukupno n.din. 3.000.- na ukupnu količinu od 10.000 kg kupusa i krumpira. Dalje tuženik prigovara da je kod prijevoza pošiljke od 201 vreće s 8.300 kg kupusa, koji je prevezen 20.V 1967, bio utvrđen manjak od 14 vreća i 499 kg kupusa, pa je tako tuženiku učinjena šteta od n.din. 448,20, računajući kg kupusa po 0,30 dinara, a za svaku vreću po n.din. 3,50. Konačno tuženik prigovara da se kod prijevoza pošiljke od 4.580 kg kupusa, koji je bio prevezen 18.V 1967, pokazao manjak od 360 kg, pa je tuženiku učinjena šteta u iznosu od n.din. 432.-, računajući kilogram kupusa po n.din. 1,20.

Tužitelj je porekao tuženikove navode, te je tvrdio da je pošiljku kupusa i krumpira prevezao u ugovorom predviđenom broju sati i da prema tome s prijevozom nije zakasnio. Osim toga tuženik nije dokazao da mu je nastala kakva šteta, odnosno da je kupcu bonificirao dio cijene povrća. Poriče da je izgubio 14 vreća sa 499 kg kupusa, navodeći da je kod utovara vjerojatno došlo do zabune u pogledu broja i težine ukrcanih vreća. U pogledu preostalog manjka kupusa naveo je da je do utvrđene razlike moglo doći prigodom utovara ili istovara kupusa. Razlika je neizbježiva u dijelu koji se odnosi na transportni kalo koji je kod prijevoza svježeg kupusa na dugoj relaciji znatan.

Pobijanom presudom utvrđeno je pod I da postoji tražbina tužiteljeva prema tuženiku u iznosu od n.din. 3.880,20. Pod II je utvrđeno da postoji tražbina tuženikova prema tužitelju u iznosu od n.din. 517,80, a da ne postoji u iznosu od n.din. 3.362,40. Pod III je utvrđeno da je tužiteljeva tražbina iz tačke I utrnula prijebojem s protutražbinom pod II do iznosa od n.din. 517,80. Platni nalog od 31.VII 1967. broj P1-15600/67-2 uzdržan je na snazi za iznos od n.din. 3.362,40 s 8% kamata od 9.VI 1967. do isplate i za razmjerni dio troška od n.din. 50.-, a ukinut je za višak od n.din. 517,80 s 8% kamata od 9.VI 1967. do isplate, i za razmjerni dio troška od n.din. 8,16, i u tom je dijelu zahtjev tužbe odbijen. Pod IV je utvrđeno da je platni nalog pravomoćan u neprigovorenom dijelu, koji se odnosi na iznos od n.din. 13.597,40 s 8% kamata od 9.VI 1967. do isplate, i za razmjerni dio troška od n.din. 230.-. Pod V presuđen je tuženik da naknadi tužitelju parnični trošak od n.din. 215,26.

U obrazloženju presude navedeno je da prigodom prijevoza kupusa na relaciji Gruda - Zagreb nije tuženiku nastala nikakova šteta, jer je ugovoreno da se vožnja na toj relaciji imala kretati brzinom od 40 km na sat bez prikolice. Kako dužina puta iznosi 720 km, to je za taj put trebalo 18 sati. Kamion je krenuo iz Grude 11.V 1967. u 16,30 sati, a stigao je u Zagreb sutradan u 12 sati. Tužitelj je prema tome sporni prijevoz obavio za sat i trideset minuta dulje nego je mogao i trebao prema ugovoru. No od tuda tuženiku nije nastala nikakova šteta, jer je kamion imao prema ugovoru stići u 6 sati u jutro, pa je za prilike na tržnici bilo svejedno da li je stigao u 10,30 ili u 12 sati. Za štetu je u stvari kriv sam tuženik kao pošiljalac, jer je imao otpremiti kamion u 11 sati, a otpremio ga je tek u 16,30 sati, što takodjer proizlazi iz iskaza svjedoka.

U slučaju prijevoza na relaciji Gruda - Beograd na temelju prijevoznice od 20.V 1967. broj 15963 utvrđeno je na prijevoznici i komisijskim zapisnikom od 22.V 1967. da manjka 14 vreća i 499 kg kupusa. Manjak je vozač potvrdio potpisom na samoj prijevoznici. Sud smatra da od utvrđene razlike treba odbiti normalni transportni kalo, koji s obzirom na vrst robe, način prijevoza i udaljenost iznosi 3% u smislu podataka u izdanju Trgovinske komore SRH o kalu na sviježem povrću iz 1957. Taj kalo iznosi 249 kg, pa preostaje gubitak od 230 kg svježeg kupusa i 14 vreća, što iznosi n.din. 249.-

U slučaju prijevoza na relaciji Gruda - Loznica na temelju prijevoznice od 18.V 1967. broj 13959 i komisijskog zapisnika od 19.V 1967. proizlazi da je utvrđen manjak od 361 kg kupusa. Svjedok vozač priznaje da je postojao manjak, a da on iznosi samo oko 200 kg, jer da je do veće razlike došlo s obzirom na razliku u vagama. I u ovom slučaju sud smatra da je trebalo priznati 3% kala, što iznosi 137 kg, pa bi preostao manjak od 223 kg, za koji vozar odgovara u iznosu od n.din. 268,80.

Drugostepeni sud je tuženikovu žalbu djelomično uvažio iz slijedećih razloga:

Nije osnovana žalba ukoliko se odnosi na iznos od n.din. 3.000.- koji predstavlja štetu tuženikovu zbog prekasno stiglog kamiona tužiteljeva u Zagreb dana 12.V 1967. u 12 sati umjesto u 6 sati ujutro. Prvostepeni sud je u tom dijelu ispravno utvrdio činjenično stanje i na tako utvrđeno činjenično stanje ispravno je primijenio materijalno pravo, i taj je dio pobijane presude valjano obrazložio. Zbog toga i ovaj drugostepeni sud usvaja obrazloženje pobijane presude u tom dijelu, i zbog toga nije osnovan navod

žalbe da prvostepeni sud u tom dijelu nije rasvijetlio odgovornost i krivnju tužiteljevu za nastalo zakašnjenje, pa prema tome i za tuženiku nastalu štetu.

Osnovana je međjutim žalba ukoliko se odnosi na slučaj prijevoza na temelju prijevoznice broj 13963 na relaciji Gruda - Beograd. Prvostepeni sud je naime od utvrdjenog manjka kod primaoca odbio teoretski kalo od 3%, što je neispravno, jer je trebao odbiti samo onaj kalo koji je na pošiljci stvarno nastao, ukoliko je manji od 3%. Utvrdjeni manjak težine kupusa u ovoj pošiljci iznosi 499 kg. Prema tome stiglo je 7.801 kg kupusa, što podijeljeno na 277 stiglih vreća iznosi oko 28 kg po vreći, što se slaže i s navodima žalbe. U 14 vreća trebalo je prema tome biti 28 x 14 jednako 392 kg kupusa. Kako je manjak utvrdjen sa 499 kg, to razlika od 107 kg čini stvarni kalo. Isti se rezultat dobije ako se uz količinu stiglog kupusa od 7.801 kg pribroji još navedenih 392 kg, koji su imali stići u nestalih 14 vreća. To iznosi 8.133 kg, i ako se to odbije od poslana količine od 8.300 kg, dobije se isti kalo od 107 kg. Taj kalo iznosi samo oko 1,2%, a ne 3% od poslana količine, pa je prema tome tužitelju valjalo priznati s naslova kala samo protuvrijednost te količine kupusa. Taj postotak od poslana količine od 8.300 kg iznosi 99,6 kg, i taj se manjak prema tome trebao odbiti od utvrdjene razlike na težini od 499 kg, što iznosi 399,4 kg, i što se slaže s navodima žalbe da manjak iznosi oko 400 kg.

U pogledu druge pošiljke na temelju prijevoznice broj 13959 nisu izneseni nikakvi žalbeni razlozi, pa je zbog toga ovaj drugostepeni sud, nalazeći da u postupku nema povreda iz člana 343, st.2. ZPP-a primjenom odredaba članova 353, st.2. i 356. ZPP-a, pobijanu presudu potvrdio u dijelu koji se odnosi na iznos od n.din. 268,80.

M.S.

Bilješka.- Ne bismo se mogli složiti sa stajalištem gornje presude u pogledu štete zbog zakašnjenja. Sudovi naime stoje na stajalištu da nema štete na temelju objektivnih kriterija, naime okolnosti da se cijena robi na tržišnici nije mijenjala u vrijeme kad je roba stigla i morala stići na odredište. Primalac je naveo da je njemu njegov kupac odbio preuzimanje robe upravo zbog zakašnjenja, i da mu je bio prisiljen bonificirati cijenu. Čini nam se da je sud morao ispitati ove okolnosti, tj. činjenicu da li je tuženikov kupac odbio preuzimanje robe i da li je tuženik morao bonificirati cijenu. Isto je tako morao ispitati da li je tuženik postupajući kao dobar privrednik mogao bez bonifikacije prodati robu nekoj drugoj osobi. Može se naime dogoditi da se primalac nadje u

takvoj konkretnoj situaciji da on radi zakašnjenja pretrpi štetu bez obzira što prema objektivnim mjerilima tu štetu ne bi morao pretrpjeti.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 3.III 1969.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, dr Marijan Dujmović

Prodaja traktorske prikolice - Prodavaočeva garancija - Kupčeva krivnja za štetu na prikolici - Prodavaočeve pismene upute o rukovanju s prikolicom - Kupac kome je prodavalac predao pismene upute o rukovanju s prikolicom mora po tim uputama postupati jer inače prodavalac nije dužan kupcu nadoknaditi štetu koju prikolica pretrpi zbog toga što se kupac nije pridržavao uputa - Nije opravdan kupčev prigovor da po uputama nije mogao postupati jer da mu prodavalac nije zajedno s prikolicom predao i alat koji je potreban za postupanje po uputama - Bez potrebnog alata kupac ne smije staviti prikolicu u saobraćaj

Tužitelj je poduzeće koje izrađuje među ostalim i traktorske prikolice. Tužitelj je tuženiku kao kupcu prodao jednu traktorsku prikolicu. Tužitelj u tužbi navodi da mu tuženik odbija platiti jedan dio kupovne cijene. Tuženik se protivi tužbenom zahtjevu navodeći da mu je tužitelj isporučio prikolicu koja je bila neispravna. Kađ je naime tuženikov vozač nakon preuzimanja prikolice krenuo iz Zemuna prema Zagrebu s prikolicom, nedugo iza polaska iz Zemuna ispao je s osovine prikolice jedan kotač. Na traženje tuženoga tužitelj je uputio na mjesto dogadjaja svoja servisna kola, a tužiteljevi radnici otklonili su kvar. Tuženi smatra da bi trošak popravka i izmjene dijelova trebao teretiti tužitelja, jer da se u ovom slučaju radi ili o loše izvršenoj montaži, ili o konstruktivnom nedostatku.

Tužitelj ističe da je tuženi doista tražio da mu tužitelj ne zaračuna nove dijelove na spornoj prikolici, ali da je tužitelj to odbio jer da je njegova komisija ustanovila da je za dogadjaj kriv tuženikov vozač koji se nije pridržavao dobivenih uputa da na svakih 20 km pritegne zavrtnje na kotačima. Dalje tužitelj tvrdi da je tuženom dostavio zapisnik s rješenjem komisije. Tužitelj priznaje da prigodom isporuke prikolice nije dao tuženikovom vozaču ključ za pritezanje matica na kotačima, ali smatra da tuženom ovi ključevi nisu bili niti potrebni jer da tuženi